

ТЕМА 14: КРИТЕРИЙ ЗА ПЪЛНОТА НА МНОЖЕСТВО ОТ БУЛЕВИ ФУНКЦИИ

Затворени/предпълни подмножества на $\mathcal{F}_2$: T_0, T_1, S, M и L

Затворено множество T_0 : функции, запазващи нулата

$$T_0 = \{f | f(\tilde{0}) = 0\}$$

Затворено множество T_1 : функции, запазващи единицата

$$T_1 = \{f | f(\tilde{1}) = 1\}$$

Затворено множество S : самодвойствени функции

$$S = \{f | f(\tilde{x}) = \bar{f}(\tilde{x})\}$$

Затворено множество M : монотонни функции

$$M = \{f | \tilde{\alpha}_i \preceq \tilde{\alpha}_j \rightarrow f(\tilde{\alpha}_i) \leq f(\tilde{\alpha}_j)\}$$

Затворено множество L : линейни функции

$$L = \{f | f(\tilde{x}) = x_{i_1} \oplus x_{i_2} \oplus \dots \oplus x_{i_k} \oplus \sigma\}$$

Критерий на Пост-Яблонски: Нека $F \subseteq \mathcal{F}_2$. Множеството F е пълно тогава и само тогава, когато не е подмножество на нито едно от множествата T_0, T_1, S, M и L .

Шеферова функция f : $[f] = \mathcal{F}_2$

Задачи за упражнение:

Задача 1: Да се определи затворената обвивка на всяко от следните множества от булеви функции:

- a) $\mathcal{F}_2 \setminus (T_0 \cup T_1 \cup S \cup M \cup L)$
- b) $M \setminus (T_0 \cup L)$
- c) $M \setminus (T_0 \cap T_1)$
- d) $T_0 \cap (L \setminus S)$
- e) $S \setminus (T_0 \setminus T_1)$

Задача 2: Може ли функцията f да се представи с формула над множеството F :

- a) $f = x \oplus y$; $F = \{x \rightarrow y\}$
- b) $f = x \rightarrow y$; $F = \{x \vee y, x \wedge y\}$
- c) $f = \bar{x} \vee \bar{y}$; $F = T_0 \cup (S \setminus (L \cup T_1))$

Задача 3: Да се провери пълно ли е множеството от булеви функции:

- a) $\{x \rightarrow y, x \rightarrow \bar{y}z\}$
- b) $\{x\bar{y}, \bar{x} \equiv yz\}$
- c) $\{(01101001), (10001101), (00011100)\}$
- d) $(S \setminus M) \cup (L \setminus (T_0 \cup T_1))$
- e) $(S \cap M) \cup (L \setminus M) \cup (T_0 \setminus S)$

Задача 4: Да се докаже, че ако една функция е самодвойствена, то при отъждествяване на променливите ѝ се получава идентитетът или отрицанието.

Задача 5: Да се докаже, че ако една булева функция е монотонна, то и нейната двойствена функция е монотонна.

Задача 6: Да се докаже, че ако върху всеки два съседни вектора булевата функция приема различни стойности, то тя е линейна. Вярно ли е обратното?

Задача 7: Докажете, че всяка линейна функция, която зависи съществено от поне две променливи, не е монотонна.

Задача 8: Да се докаже, че: $M \cup L \subseteq T_0 \cup T_1 \cup S$

Задача 9: Да се намери броят на шеферовите функции на n променливи.

Задача 10: Проверете шеферова ли е следната функция:

- a) $f(\tilde{x}^n) = (01111111)$
- b) $f(\tilde{x}^n) = (11100000)$
- c) $f(\tilde{x}^n) = (01110111)$

Задача 11: Да се докаже, че $f(\tilde{x}^n) \in \mathcal{F}_2$ е шеферова функция точно тогава, когато $f \notin T_0 \cup T_1 \cup S$.

Задача 12: За кои стойности на параметрите a, b и броя на променливите n е шеферова следната функция:

- a) $f(\tilde{x}^n) = a \oplus \sum_{1 \leq i < j \leq n} x_i x_j$
- b) $f(\tilde{x}^n) = a \oplus x_1 x_2 \oplus x_2 x_3 \oplus \dots \oplus x_{n-1} x_n \oplus x_n x_1$
- c) $f(\tilde{x}^n) = (x_1 \rightarrow x_2)(x_2 \rightarrow x_3) \dots (x_{n-1} \rightarrow x_n)(x_n \rightarrow x_1)$
- d) $f(\tilde{x}^n) = (x_1 | x_2) \oplus (x_2 | x_3) \oplus \dots \oplus (x_{n-1} | x_n) \oplus (x_n | x_1)$

Задача 13: Да се докаже, че ако $f(\tilde{x}^n)$ зависи от поне две променливи и $f \in S \cap M$, то множеството $\{\bar{0}, \bar{f}\}$ е пълно.

Задача 14: Да се провери пълно ли е даденото множество функции и ако е - да се отделят всички базиси:

a) $\{x \oplus y, xy \oplus z, x \oplus y \oplus z \oplus \tilde{1}, xy \vee xz \vee yz\}$

b) $\{\tilde{1}, \bar{x}, xy(x \oplus y), x \oplus y \oplus xy \oplus yz \oplus xz\}$

c) $\{\tilde{0}, x \oplus y, x \rightarrow y, xy \equiv xz\}$

Задача 15: Определете всички едноелементни и двуелементни базиси на $\mathcal{F}_2$, които са подмножества на $\mathcal{F}_2^2$.

Задача 16: Да се докаже, че произволен базис в $\mathcal{F}_2$ съдържа не повече от 4 функции.

Задача 17: Функция на три променливи е представена със следната формула:

$$f(x, y, z) = (\bar{x} \rightarrow (y \rightarrow z)) \oplus xz \oplus 1$$

a) Намерете стълба на функцията:

Решение:

$$f(x, y, z) = (00100101)$$

b) Определете свършената дизюнктивна нормална форма на функцията:

Решение:

$$f(x, y, z) = \bar{x}y\bar{z} \vee x\bar{y}z \vee xyz$$

c) Представете функцията с полином на Жегалкин:

Решение:

$$f(x, y, z) = xyz \oplus xy \oplus xz \oplus yz \oplus y$$

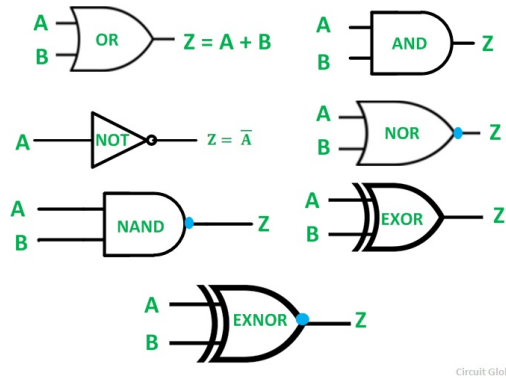
d) Проверете принадлежността на функцията към всяко от предпълните множества:

Решение:

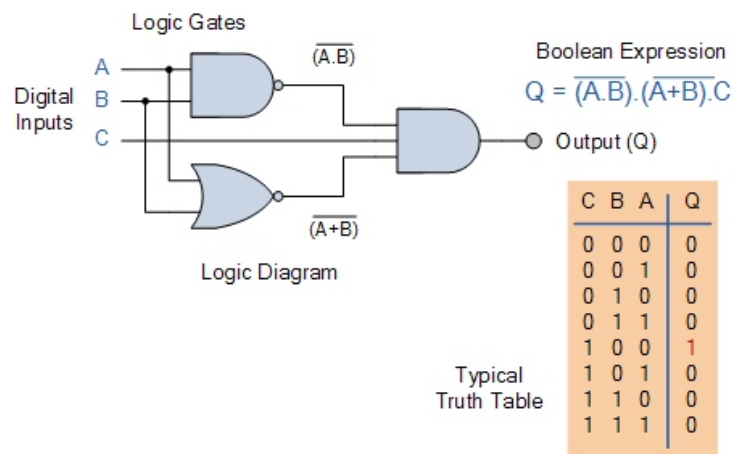
$$f \in T_0; \quad f \in T_1; \quad f \notin S; \quad f \notin L; \quad f \notin M$$

Представяне на булеви функции чрез схеми от функционални елементи

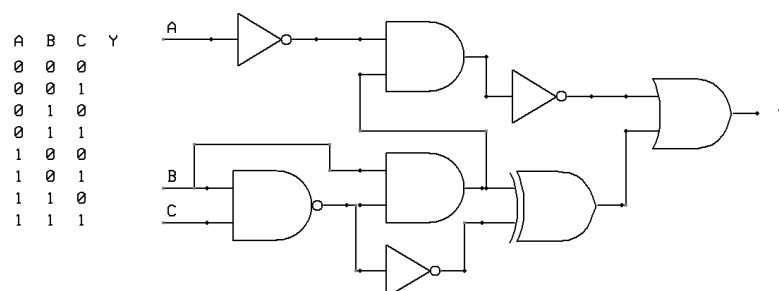
Various Logic Gates

Пример: Схема, представяща булева функция.

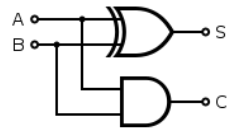

Пример: Коя е булевата функция, представена със следната схема:

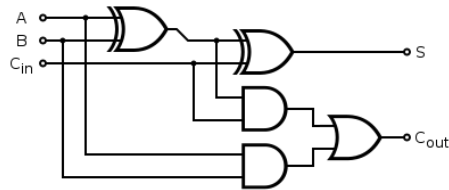

Реализация на двоичен суматор

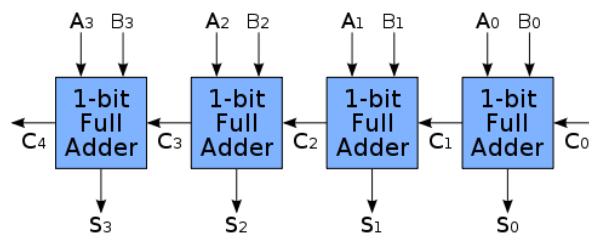
Частичен суматор $Sum = A \oplus B; Cout = A \wedge B$

Пълен суматор $Sum = A \oplus B; Cout = A \wedge B \vee Cin \wedge (A \oplus B)$

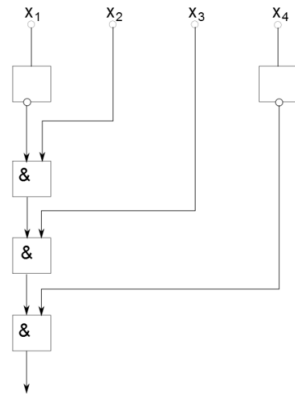

Суматор на триразредни числа

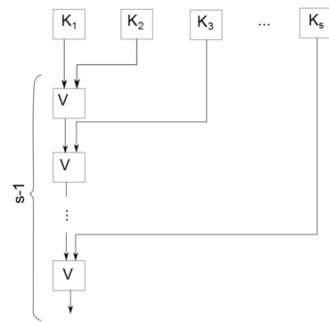

Синтез на схеми от функционални елементи, реализиращи булеви функции

Пример: Синтез на схеми в базиса $\{\bar{x}, xy, x \vee y\}$ на основата на СвДНФ.

Схема, реализираща конюнкцията $K = \bar{x}_1 x_2 x_3 \bar{x}_4$

Схема, реализираща дизюнкцията $f(\tilde{x}^4) = \bigvee_{i=1}^s K_i$